

ЕКОНОМІКА ♦ ECONOMICS

<https://doi.org/10.26565/2524-2547-2026-74-01>

УДК 659.13

Михайло Іванович Арич*

кандидат економічних наук, доцент

mykhailo.arych@nuft.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-0910-2332>

Ольга Михайлівна Петухова*

доктор економічних наук, професор

ompetukhova@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-4020-6949>

* Національний університет харчових технологій,
вул. Володимирська, 68, Київ, 01601, Україна

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ: ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

У роботі проведено дослідження теоретичних основ та сучасних особливостей здійснення підприємництва з урахуванням специфіки інвестиційно-інноваційної діяльності та формування іміджу суб'єкта господарювання. Проаналізовано ключові практичні аспекти інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства та формування іміджу суб'єкта господарювання у сучасних умовах з урахуванням досвіду України, а також визначено основні проблемні аспекти та визначено напрями вдосконалення інноваційно-інвестиційної діяльності та формування іміджу суб'єкта господарювання у сучасних умовах. Визначено та досліджено такі теоретичні та практичні особливості підприємництва в Україні, як 1) сутність підприємництва та особливості його трактування у сучасних умовах; 2) необхідність та умови дотримання принципу свободи підприємницької діяльності; 3) комерційна діяльність як складова інвестиційно-інноваційної діяльності та формування іміджу суб'єкта господарювання; 4) інвестиційно-інноваційна діяльність та формування іміджу суб'єкта господарювання: венчурні фірми та малий бізнес; 5) соціальне підприємництво, інвестиційно-інноваційна діяльність та формування іміджу суб'єкта господарювання.

Ключові слова: підприємництво, комерційна діяльність, імідж, інновації, інвестиції підприємства.

JEL Classification: D02; G14; L11.

Як цитувати: Арич, М. І., & Петухова, О. М. (2026). Сучасні особливості підприємництва в Україні: інвестиційно-інноваційна діяльність та формування іміджу суб'єкта господарювання. *Соціальна економіка*, 74, 5-14. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2026-74-01>

Вступ. У сучасних умовах господарювання функціонування та відтворення свого виробничого циклу будь-якого підприємства можливе в основному за рахунок впровадження, а також постійного

наповнення своєї діяльності основними здобутками науково-технічного прогресу та новітніх технологій (Redko, 2023; Zabashta, 2024). Таке поповнення повинно бути основою інноваційної діяльності під-

приємства та формування іміджу суб'єкта господарювання. Саме завдяки використанню сучасних досягнень науки і техніки формується нова стратегія розвитку та вдосконалення існуючої діяльності підприємства (Havrysh, Pylnova, & Piskovets, 2020). В умовах ринкового середовища економічний розвиток має виконувати надзвичайно важливе економічне завдання, що полягає у формуванні належних умов забезпечення ефективності економічної стратегії держави загалом, так і здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності та формування іміджу суб'єкта господарювання. За таких умов економіка має можливість зайняти одне з вагомих місць на світовому рівні (Havrysh, Pylnova, & Piskovets, 2020; Anhelko, 2024). Підтримка та захист конкурентного середовища для поширення інноваційної діяльності українського бізнесу стає одним із найбільш визначальних завдань економічної політики (Zhavoronok & Marych, 2021).

Отже, об'єктом дослідження є інвестиційно-інноваційна діяльність та імідж суб'єкта господарювання, а предметом дослідження – теоретичні та практичні особливості підприємництва в Україні з урахуванням інноваційно-інвестиційної специфіки та формування іміджу суб'єкта господарювання.

При цьому, метою статті є аналіз сучасних особливостей підприємництва в Україні, враховуючи специфіку інвестиційно-інноваційної діяльності та формування іміджу суб'єкта господарювання, а також визначення ключових проблем здійснення підприємницької діяльності та пошук шляхів їх вирішення.

Огляд літератури. Розвиток підприємництва, зокрема здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності, є основою економічного зростання будь-якої країни, а також збільшення валового внутрішнього продукту та національного доходу. Підприємництво виступає фактором реформування в економіці. Без його участі неможлива побудова ринкового господарства. Його становлення є одним з надзвичайно важливих та основних напрямів процесу реформування країни. Цим і пояснюється актуальність теми дослідження серед вітчизняних та іноземних науковців. Так, наразі особливо детальна увага науковців приділяється таким питанням, як соціальне підприємництво як основа для переходу до циркулярної економіки в Україні (Redko, 2023; Horiaschenko, 2022), формування сутності інноваційного підприємництва та його розвитку (Zabashta, 2024; Sadovnyuk

& Riepin, 2022; Zinchuk, 2024), значення та проблеми в сучасних умовах функціонування інноваційного підприємництва (Wadichar, Manusmare, & Burghate, 2024; Thai, Mai, & Do, 2023), зміст та основні аспекти розвитку інноваційного підприємництва (Pigola, Fischer, & Moraes, 2024), теоретичні основи розвитку інноваційного підприємництва у національній економіці (Bejjani, Göcke, & Menter, 2023; Hajizadeh, & Valliere, 2022), феноменологія інноваційного розвитку підприємництва (Huang & Zhou, 2025; Palamarchuk & Klimenko, 2021; Bielova & Rosul, 2022), екосистема підприємництва (Zinchuk, 2024), еволюція розвитку екосистеми підприємництва (Shpykuliak, Diuk, & Balaniuk, 2023), підприємницька революція (Komisarenko, 2023) тощо. Крім цього, враховуючи сучасні особливості підприємництва як і в Україні, так і за кордоном вчені-економісти приділяють увагу таким питанням, як формування підприємництва в Україні (Dmytriieva, 2022; Kovtunenکو & Pareva, 2020), зарубіжний досвід розвитку соціального підприємництва (Pigola, Fischer, & Moraes, 2024; Kovtunenکو & Pareva, 2020), а також стратегічне управління розвитком підприємства з урахування вимог інноваційно-інвестиційного розвитку (Teese, 2010; Cavallo, Ghezzi, & Balocco, 2019; Kyrylenko, 2024).

Методологія дослідження. У ході проведення дослідницької роботи було здійснено аналіз відповідних наукових джерел, присвячених проблематиці інноваційно-інвестиційної активності та формування іміджу підприємств. Для відбору релевантних публікацій застосовувалися такі наукометричні ресурси, як ResearchGate, ScienceDirect, Google Scholar та інші.

Основні результати. Здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності та формування іміджу підприємства вимагає від суб'єктів підприємництва врахування сучасних особливостей та ринкових умов господарювання.

1. Сутність підприємництва та особливості його трактування у сучасних умовах. Підприємницьку активність доцільно інтерпретувати як комплекс легітимних дій, що реалізуються на професійній та регулярній основі суб'єктом, який офіційно набув статусу підприємця, із прийняттям індивідуального ризику та орієнтацією на отримання економічного результату – прибутку (Cavallo, Ghezzi, & Sanasi, 2021). Водночас у науковій літературі підприємництво дедалі частіше розглядається не лише як форма господарювання, а як

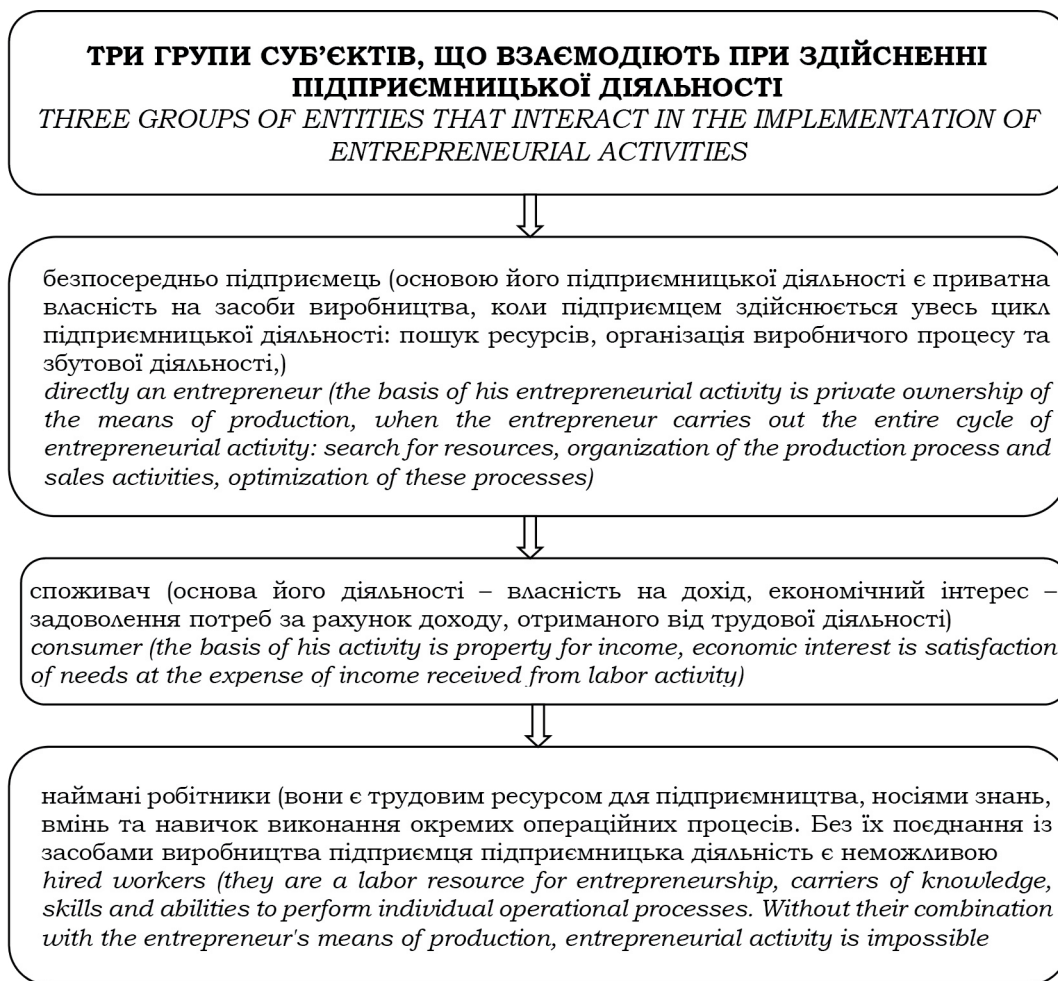


Рис. 1. Види та характеристика суб'єктів підприємницької діяльності

Fig. 1. Types and characteristics of business entities

Джерело: складено автором на основі даних (Blagodyr, 2022)

Source: compiled by the authors based on (Blagodyr, 2022)

визначальний імпульс економічної динаміки (рис. 1).

Тут важливо відмітити, що попри значну кількість теоретичних напрацювань, питання всебічного та концептуально завершеного тлумачення сутності підприємництва, а також уточнення його функціонального призначення, залишаються відкритими, особливо в умовах трансформаційних економік, які перебувають на етапі інституціоналізації ринкових відносин.

При цьому, мотиваційною основою функціонування підприємницького сектору (у тому числі й інвестиційно-інноваційної діяльності та формування іміджу суб'єкта господарювання) виступає прагнення до отримання доходу, що в умовах ринкової економіки трансформується у ключовий стимул виробничої активності. Водночас підприємництво характеризується не епізодичністю, а системністю та безперервністю здійснення, що відображає

його інституційний характер (Boychenko & Sergeev, 2024). Важливою рисою є також здійснення діяльності за рахунок власних ресурсів із прийняттям індивідуального ризику, що підкреслює автономність економічних рішень і відповідальність за їх наслідки. У структурі бізнес-середовища підприємництво функціонує як відносно самостійний сегмент, який вирізняється підвищеним рівнем інноваційності, гнучкості та здатності до генерування унікальних економічних рішень.

2. Необхідність та умови дотримання принципу свободи підприємницької діяльності. Принцип свободи здійснення підприємницької діяльності доцільно розглядати як один із базових елементів системи фундаментальних прав людини, що водночас формує інституційне підґрунтя функціонування ринкової економіки (Grebeshkova & Lopato, 2021). Так, у контексті сучасного етапу розвитку еко-

номіки України, який характеризується активізацією євроінтеграційних процесів, орієнтацією на підвищення конкурентоспроможності національної економіки та створенням сприятливого інвестиційного середовища, проблема ефективної реалізації зазначеного принципу набуває особливої теоретичної й практичної значущості.

Разом із тим, незважаючи на нормативне закріплення свободи підприємництва, суб'єкти господарювання на практиці стикаються з численними бар'єрами, що обмежують їх економічну автономію. Йдеться, зокрема, про надмірне адміністративне регулювання, нестабільність правового поля, а також складність досягнення оптимального балансу між економічною свободою та необхідністю державного втручання. Виклики інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єкта господарювання значно загострилися в умовах запровадження воєнного стану, коли держава змушена вдаватися до додаткових обмежувальних заходів, що, своєю чергою, актуалізує питання визначення допустимих меж такого втручання та його відповідності конституційним засадам (Huang & Zhou, 2025). Імплементація стандартів Європейського Союзу у національне законодавство обумовлює необхідність традиційних підходів до інтерпретації свободи підприємницької діяльності, а також формування сучасної правової доктрини, яка б забез-

печувала узгодження інтересів бізнесу з потребами захисту прав інших учасників економічних відносин.

При цьому, генезис принципу свободи підприємництва тісно пов'язаний із трансформацією правових систем, розвитком економічної думки та еволюцією політико-ідеологічних концепцій. Його інституціоналізація в європейському правовому просторі відбулася під впливом ідей класичної політичної економії XVIII–XIX століть, зокрема наукової спадщини Адама Сміта, який обґрунтовував доцільність мінімізації державного втручання в господарську діяльність та підкреслював ефективність саморегульованих ринкових механізмів (Bielova & Rosul, 2022; Shpykuliak, Diuk, & Balaniuk, 2023). При цьому, відмова від феодальних обмежень, що суттєво стримували розвиток комерційної ініціативи, сприяла утвердженню права індивідів на здійснення економічної діяльності, що стало важливим кроком у становленні ринкових відносин. У результаті свобода підприємництва трансформувалася у ключовий інститут демократичних суспільств, який визначає засади економічної організації більшості сучасних держав.

3. Комерційна діяльність як складова інвестиційно-інноваційної діяльності та формування іміджу суб'єкта господарювання. Економічна природа комерційної діяльності розкривається через систему то-

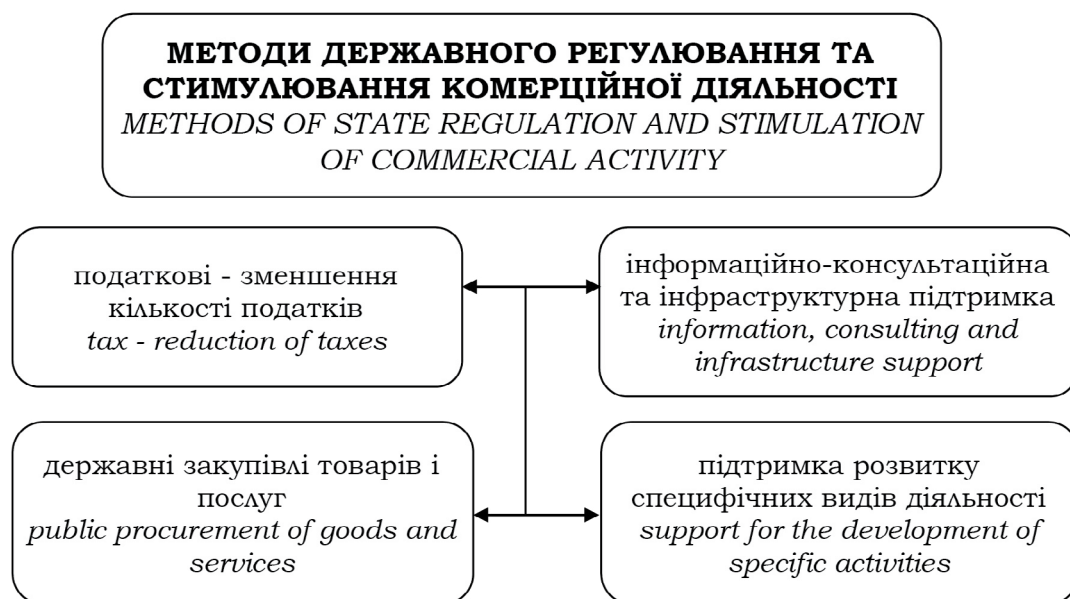


Рис. 2. Сучасні методи державного регулювання та стимулювання розвитку комерційної діяльності в Україні

Fig. 2. Current methods of state regulation and stimulation of commercial activity development in Ukraine

Джерело: складено автором на основі даних (Bielova & Rosul, 2022; Shpykuliak, Diuk, & Balaniuk, 2023)

Source: compiled by the authors based on (Bielova & Rosul, 2022; Shpykuliak, Diuk, & Balaniuk, 2023)

варообмінних процесів, що охоплюють операції купівлі та подальшого продажу продукції, які реалізуються в межах безперервного кругообігу «ресурсне забезпечення – товарна форма – реалізація – формування валового доходу – кінцевий фінансовий результат господарювання» (Grebeshkova & Kuzenko, 2024). У цьому контексті комерційна діяльність постає як механізм трансформації ресурсів у дохід через ефективну організацію обігу товарів та оптимізацію торговельних процесів.

При цьому, за своєю логікою побудови комерційне підприємництво має спільні риси з виробничою формою господарювання, однак принципово відрізняється відсутністю стадії безпосереднього виготовлення продукції. Відповідно, ключовий акцент зміщується на забезпечення підприємства товарними ресурсами, а не сировиною чи матеріалами для виробництва.

Тому важливим є визначення основних методів державного регулювання та стимулювання розвитку комерційної діяльності в Україні (рис. 2).

При цьому, перед початком здійснення такої діяльності обов'язковим є проведення комплексного аналізу ринкової кон'юнктури, який дозволяє визначити оптимальні обсяги закупівель, цінові параметри придбання та подальшої реалізації товарів. При цьому комерційна доцільність передбачає встановлення ціни продажу на рівні, що перевищує витрати на придбання, забезпечуючи таким чином формування прибутку, а також ефективність інвестиційно-інноваційної діяльності, що впливає на формування іміджу суб'єкта господарювання.

Однак, змістовне наповнення комерційної діяльності значно ширше, ніж суто торговельні операції, оскільки охоплює комплекс організаційно-економічних заходів. До них належать формування кадрового потенціалу, здатного забезпечити закупівельну, логістичну, збутову та посередницьку діяльність; організація матеріально-технічної бази шляхом придбання, оренди чи будівництва складських і торговельних приміщень; укладення контрактів із контрагентами щодо надання супутніх послуг; фінансове забезпечення процесів закупівлі товарів і підтримки взаємодії з постачальниками (Autio, Nambisan, Thomas, & Wright, 2018). Важливим елементом є також систематичний збір і обробка інформації про ринок, споживачів та умови реалізації продукції, що забезпечує обґрунтованість управлінських рішень.

Також варто відмітити, що розгляд підприємницького середовища доцільно

здійснювати у багаторівневому вимірі, що дозволяє більш комплексно охарактеризувати механізми його функціонування. На мікрорівні ключову роль відіграють окремі підприємства, неприбуткові організації, які взаємодіють із бізнесом, а також професійні об'єднання, що представляють інтереси підприємців і працівників відповідних сфер. Їх функціональне навантаження включає вибір напрямів підприємницької діяльності, визначення організаційно-правової форми господарювання, мобілізацію ресурсного потенціалу, а також формування ініціатив щодо вдосконалення взаємодії з органами публічної влади та іншими інституціями.

На мезорівні функціонують органи регіонального управління та місцевого самоврядування, діяльність яких спрямована на регулювання використання ресурсів регіону в межах наданих повноважень, визначення пріоритетних напрямів розвитку підприємництва, а також розроблення стратегічних документів, що забезпечують ефективне використання економічного потенціалу територій (Blagodyr, 2022; Boychenko & Sergeev, 2024; Autio, Nambisan, Thomas, & Wright, 2018).

Важливою складовою їх діяльності є координація взаємодії з різними інституційними структурами задля формування сприятливого підприємницького середовища.

4. Інвестиційно-інноваційна діяльність та формування іміджу суб'єкта господарювання: венчурні фірми та малий бізнес. Венчурне підприємництво доцільно трактувати як специфічну форму господарської активності, що інтегрує фінансову та інноваційну складові й характеризується підвищеним рівнем невизначеності. Його зміст полягає у фінансуванні та реалізації проєктів, спрямованих на створення і впровадження нових продуктів, технологічних рішень і послуг, що мають потенціал швидкої комерціалізації (Cavallo, Ghezzi & Balocco, 2019).

Функціональні переваги венчурних структур зумовлені їх організаційною природою та спеціалізацією. Зокрема, вузька концентрація на окремих напрямках наукових досліджень дозволяє ефективно акумулювати фінансові й матеріально-технічні ресурси для реалізації конкретних інноваційних ідей. Високий рівень мотивації залучених фахівців, гнучкість організаційних рішень, здатність оперативно адаптуватися до змін ринкового середовища та відсутність надмірної бюрократизації управління створюють умови для швидкого впровадження інновацій (Hurochkina &

Braunagel, 2024). Важливою характеристикою є також скорочення інноваційного циклу «наука – виробництво», що забезпечує прискорену комерціалізацію результатів інтелектуальної діяльності та формування конкурентних переваг.

При цьому, специфіка функціонування венчурного капіталу в Україні істотно відрізняється від моделей, притаманних розвиненим економікам. Якщо в країнах Європейського Союзу та Сполучених Штатах Америки венчурні інвестиції здебільшого спрямовуються на підтримку високотехнологічних інновацій, то в українських реаліях переважає орієнтація на менш ризикові та короткострокові проекти, пов'язані з нерухомістю, торгівлею чи переробною промисловістю (Autio, Nambisan, Thomas & Wright, 2018; Hurochkina & Braunagel, 2024). Така структура інвестування свідчить про недостатній рівень розвитку інноваційної екосистеми та обмежену готовність інвесторів до фінансування довгострокових технологічних ініціатив.

Так, малий бізнес, своєю чергою, виступає ключовим сегментом національної економіки, який забезпечує її гнучкість і адаптивність до змін зовнішнього середовища, однак все ще існує ряд факторів, які стримують його розвиток (рис. 3).

Виходячи з даних рис. 3 варто відмітити, що ефективне функціонування сприяє насиченню ринку товарами та послугами, ство-

ренню робочих місць, зниженню рівня безробіття та підвищенню загального добробуту населення. Діяльність малих підприємств охоплює широкий спектр сфер – від виробництва і торгівлі до фінансових та страхових послуг, що підкреслює їх універсальність і значення для формування конкурентного середовища. Завдяки своїй мобільності, спрощеним управлінським структурам і здатності до швидкої окупності витрат, малий бізнес виступає важливим драйвером економічного розвитку та структурної трансформації господарської системи, зокрема інвестиційно-інноваційної її складової.

5. Соціальне підприємництво, інвестиційно-інноваційна діяльність та формування іміджу суб'єкта господарювання. Ключова відмінність соціального підприємництва від традиційних форм господарювання полягає у пріоритетності його цільової орієнтації, яка зосереджується не стільки на максимізації прибутку, скільки на вирішенні суспільно значущих проблем (Uzuegbunam, Ofem, & Nambisan, 2021; Matalamäki & Joensuu-Salo, 2022).

Однак, важливим аспектом теоретичного осмислення є чітке розмежування понять соціального підприємництва та соціальної відповідальності бізнесу. Якщо в межах соціального підприємництва досягнення суспільного ефекту виступає первинною, свідомо визначеною метою діяльності, то в рамках соціально відповідального біз-

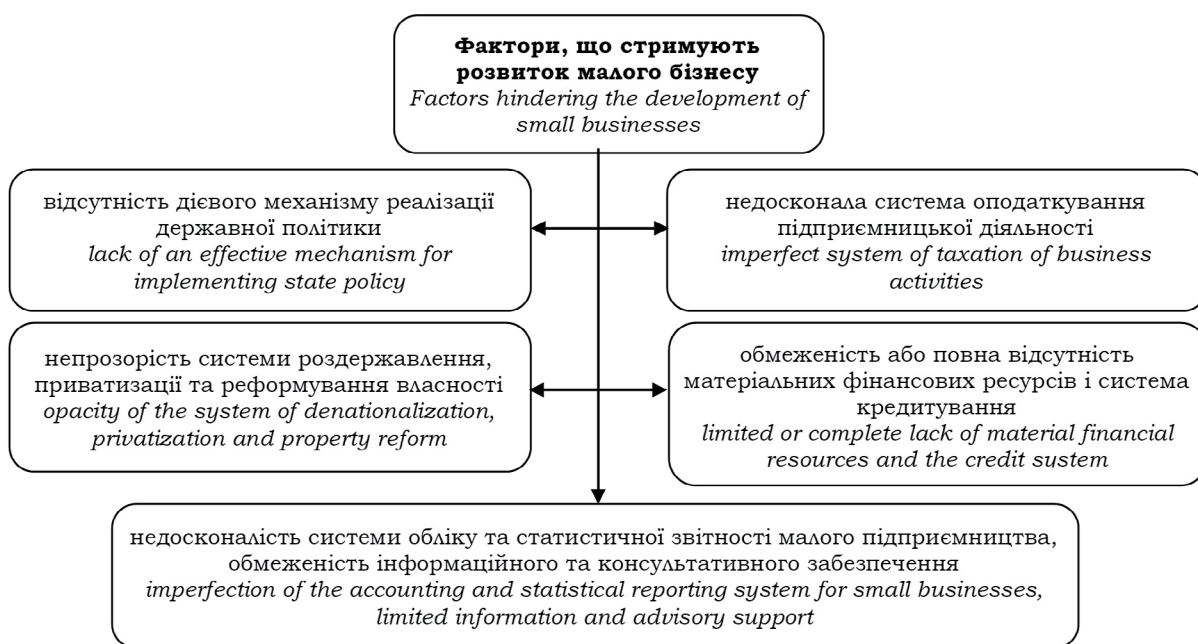


Рис. 3. Основні фактори, що стримують розвиток малого бізнесу в Україні

Fig. 3. The main factors hindering the development of small businesses in Ukraine

Джерело: складено автором на основі даних (Zabashtha, 2024; Havrysh, Pynova, & Piskovets, 2020; Abbas & Bulut, 2024)

Source: compiled by the authors based on (Zabashtha, 2024; Havrysh, Pynova, & Piskovets, 2020; Abbas & Bulut, 2024)

несу такий ефект має факультативний характер і розглядається як додатковий результат, який може змінюватися залежно від стратегічних пріоритетів суб'єкта господарювання. Таким чином, соціальне підприємництво відзначається більш високим рівнем інституціоналізації соціальної місії та її інтеграції в бізнес-модель.

Висновки. Таким чином, підприємницька діяльність у сучасних умовах постає як фундаментальний структуроутворюючий елемент національної економіки України, що забезпечує її функціональну спроможність і стійкість державного розвитку. Повномасштабна агресія Російської Федерації зумовила істотну трансформацію змістовного наповнення підприємництва, спричинивши переорієнтацію його ключових характеристик і пріоритетів. Зокрема, значно посилилася роль соціальної складової, що проявляється у зростанні відповідальності бізнесу перед суспільством. Водночас рівень невизначеності та ризикованості господарської діяльності значно зріс і потребує ґрунтового теоретико-методологічного переосмислення. Поряд із цим, принципові засади підприємництва зазнають еволюційних змін, що

обумовлює необхідність їх адаптації до нових соціально-економічних реалій. Також, у результаті дослідження сучасних особливостей підприємницької діяльності встановлено, що трансформаційні процеси в економіці відіграють особливо важливу роль у розумінні та визначенні теоретичних положень та концептуальних тлумачень сутності як підприємництва загалом, так і його інноваційно-інвестиційної діяльності. Крім цього, результати проведеного дослідження показують, що незважаючи на ґрунтовне законодавче забезпечення діяльності підприємництва в Україні, все ще існують певні бар'єри, які обмежують залучення та ефективне використання інвестицій, гальмують інноваційну діяльність та стримують розвиток підприємництва в цілому, обмежують підприємницьку автономію, що в свою чергу уповільнює дотримання принципу свободи підприємницької діяльності. З теоретичної точки зору в у роботі обґрунтовано, що найбільш доцільним є трактування комерційної діяльності з урахуванням системи товарообмінних процесів, які включають в себе як етап купівлі самого товару, так і його подальший перепродаж.

Список використаної літератури

1. Редько К. Ю. Соціальне підприємництво як основа для переходу до циркулярної економіки в Україні. *Економічний вісник Національного технічного університету України «КПІ»*. 2023. №25. <https://doi.org/10.20535/2307-5651.25.2023.278421>
2. Забашта Є. Теоретичні аспекти формування сутності інноваційного підприємництва та його розвитку. *Економіка та суспільство*. 2024. №61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-90>
3. Гавриш О. М., Пильнова В. П., Пісковець О. В. Інноваційне підприємництво: сутність, значення та проблеми в сучасних умовах функціонування. *Економіка та держава*. 2020. №12. С. 109–113. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.12.109>
4. Ангелко І. В. Інноваційне підприємництво: зміст та основні аспекти розвитку. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2024. №23(1). С. 21–35. [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2024.1\(56\).310523](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2024.1(56).310523)
5. Жаворонок А., Марич А. Теоретичні основи розвитку інноваційного підприємництва у національній економіці. *Економічний дискурс*. 2021. №1(4). С. 104–110. <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2020-4-11>
6. Горяченко Ю. Г. Феноменологія інноваційного розвитку підприємництва. *Економічні горизонти*. 2022. №3(21). С. 41–52. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(21\).2022.263569](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(21).2022.263569)
7. Садовник О., Рєпін, М. Екосистема цифрових інновацій та інноваційне підприємництво. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2022. №(48). С. 42–52. <http://dx.doi.org/10.30970/meu.2022.48.0.4805>

References

1. Redko, K. (2023). Social enterprises leading as the way in the circular economy in Ukraine. *Economic Bulletin of NTUU "Kyiv Polytechnical Institute" / Economic problems of sustainable development of national economy*, (25). <https://doi.org/10.20535/2307-5651.25.2023.278421> (in Ukrainian)
2. Zabashta, E. (2024). Theoretical aspects of the formation of innovative entrepreneurship and its development. *Economy and Society*, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-90> (in Ukrainian)
3. Havrysh, O., Pylnova, V. & Piskovets, O. (2020). Innovative entrepreneurship: essence, meaning and problems in the modern conditions of functioning. *Ekonomika ta derzhava*, 12, 109–113. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.12.109> (in Ukrainian)
4. Anhelko, I. V. (2024). Innovative entrepreneurship: content and main aspects of development. *Market Economy: Modern Management Theory and Practice*, 23(1(56)), 21–35. [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2024.1\(56\).310523](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2024.1(56).310523) (in Ukrainian)
5. Zhavoronok, A., & Marych, A. (2021). Theoretical fundamentals of innovative entrepreneurship development in the national economy. *The Economic Discourse*, 1(4), 104–110. <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2020-4-11> (in Ukrainian)
6. Horiashchenko, Y. H. (2022). Phenomenology of innovative development of entrepreneurship. *Economies' Horizons*, (3(21)), 41–52. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(21\).2022.263569](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(21).2022.263569) (in Ukrainian)
7. Sadovnyk, O., Riepin, M. (2022). Digital innovation ecosystem and innovative entrepreneurship. *Formation of market economy in Ukraine*, (48), 42–52. <http://dx.doi.org/10.30970/meu.2022.48.0.4805> (in Ukrainian)

8. Зінчук Т. Сучасні драйвери інноваційного підприємництва: українські реалії та європейський досвід. *Економіка та суспільство*. 2024. №66. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-125>
9. Wadichar R. K., Manusmare P., Burghate M. A. Entrepreneurial ecosystem: A systematic literature review. *Vision: The Journal of Business Perspectives*. 2024. №28(2). С. 143–156. <https://doi.org/10.1177/09722629221093866>
10. Thai Q. H., Mai K. N., Do T. T. An evolution of entrepreneurial ecosystem studies: A systematic literature review and future research agenda. *SAGE Open*. 2023. 13(1). <https://doi.org/10.1177/215824402311530>
11. Pigola A., Fischer B., Moraes G. H. Impacts of digital entrepreneurial ecosystems on sustainable development. *Sustainability*. 2024. №16(18). <https://doi.org/10.3390/su16187928>
12. Bejjani M., Göcke L., Menter M. Digital entrepreneurial ecosystems: A systematic literature review. *Technological Forecasting and Social Change*. 2023. №189. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2023.122372>
13. Hajizadeh A., Valliere D. Entrepreneurial foresight: Discovery of future opportunities. *Futures*. 2022. №135. <https://doi.org/10.1016/j.futures.2021.102876>
14. Huang J., Zhou P. Open innovation and entrepreneurship. *Sustainability*. 2025. 17(3). <https://doi.org/10.3390/su17030939>
15. Паламарчук О. М., Кліменко І. М. Інноваційне підприємництво і цифровий бізнес: розвиток та зміни в управлінні. *Економічний вісник університету*. 2021. №49. С. 21–30. <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2021-49-21-30>
16. Росул О. М., Бєлова М. В. Соціальне підприємництво як нова категорія сучасної юриспруденції. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. №6. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.06.23>
17. Шпикуняк О. Г., Дюк А. А., Баланюк І. Ф. Управління організаційно-інституційним та ресурсним потенціалом соціальних підприємств у розвитку сільських територій: теоретичний концепт аналізу. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. №7. С. 136–140. <https://doi.org/10.32782/dees.7-22>
18. Комисаренко А. Зарубіжний досвід інституалізації та розвитку соціального підприємництва. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти*. Серія «Екологія. Публічне управління та адміністрування». 2023. №3. <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2023-3.14>
19. Дмитрієва, О. . Тенденції розвитку інноваційного підприємництва та стартап проєктів в Україні. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва*. 2022. №28. С. 104–118. <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2022.28.104>
20. Ковтуненко К. В., Пар'єва О. О. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: сутність, класифікація стратегій. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2020. №2. С. 128–139. <https://doi.org/10.15276/EJ.02.2020.17>
21. Baron R. A. The cognitive perspective: a valuable tool for answering entrepreneurship's basic «why» questions. *Journal of Business Venturing*. 2024. №19(2). С. 221–239. [https://doi.org/10.1016/S0883-9026\(03\)00008-9](https://doi.org/10.1016/S0883-9026(03)00008-9)
22. Teece D. J. Business models, business strategy and innovation. *Long Range Planning*. 2010. №43(2–3). С. 172–194. <https://doi.org/10.1016/j.lrp.2009.07.003>
8. Zinchuk, T. (2024). Modern drivers of innovative entrepreneurship development: ukrainian realities and european experience. *Economy and Society*, (66). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-125> (in Ukrainian)
9. Wadichar, R. K., Manusmare, P., & Burghate, M. A. (2024). Entrepreneurial ecosystem: A systematic literature review. *Vision: The Journal of Business Perspectives*, 28(2), 143–156. <https://doi.org/10.1177/09722629221093866>
10. Thai, Q. H., Mai, K. N., & Do, T. T. (2023). An evolution of entrepreneurial ecosystem studies: A systematic literature review and future research agenda. *SAGE Open*, 13(1). <https://doi.org/10.1177/215824402311530>
11. Pigola, A., Fischer, B., & Moraes, G. H. S. M. (2024). Impacts of digital entrepreneurial ecosystems on sustainable development. *Sustainability*, 16(18). <https://doi.org/10.3390/su16187928>
12. Bejjani, M., Göcke, L., & Menter, M. (2023). Digital entrepreneurial ecosystems: A systematic literature review. *Technological Forecasting and Social Change*, 189. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2023.122372>
13. Hajizadeh, A., & Valliere, D. (2022). Entrepreneurial foresight: Discovery of future opportunities. *Futures*, 135. <https://doi.org/10.1016/j.futures.2021.102876>
14. Huang, J., & Zhou, P. (2025). Open innovation and entrepreneurship. *Sustainability*, 17(3). <https://doi.org/10.3390/su17030939>
15. Palamarchuk, O. & Klimenko, I. (2021). Innovative entrepreneurship and digital business: development and changes in management. *University Economic Bulletin*, (49), 21–30. <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2021-49-21-30> (in Ukrainian)
16. Rosul, O.M., & Bielova, M.V. (2022). Social entrepreneurship as new category in modern jurisprudence. *Analytical and Comparative Jurisprudence*, (6). <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.06.23> (in Ukrainian)
17. Shpykuliak, O., Diuk, A., & Balaniuk, I. (2023). Management of organizational-institutional and resource potential of social enterprises in the development of rural areas: theoretical concept of analysis. *Digital Economy and Economic Security*, (7) (07), 136–140. <https://doi.org/10.32782/dees.7-22> (in Ukrainian)
18. Komisarenko, A. (2023). Foreign experience of institutionalization and development of social entrepreneurship. *Scientific Bulletin of Vinnytsia Academy of Continuing Education. Series "Ecology. Public Administration"*, (3). <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2023-3.14> (in Ukrainian)
19. Dmytriieva, O. (2022). Trends in the development of innovative entrepreneurship and startup projects in Ukraine. *Problems and prospects for the development of entrepreneurship*, (28), 104–118. <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2022.28.104> (in Ukrainian)
20. Kovtunencko, K. V., & Pareva, O. O. (2020). Strategic management of innovative development of the enterprise: essence, classification of strategies. *Economic journal Odessa polytechnic university*, (2), 128–139. <https://doi.org/10.15276/EJ.02.2020.17> (in Ukrainian)
21. Baron, R. A. (2004). The cognitive perspective: a valuable tool for answering entrepreneurship's basic "why" questions. *Journal of Business Venturing*, 19(2), 221–239. [https://doi.org/10.1016/S0883-9026\(03\)00008-9](https://doi.org/10.1016/S0883-9026(03)00008-9)
22. Teece, D. J. (2010). Business models, business strategy and innovation. *Long Range Planning*, 43(2–3), 172–194. <https://doi.org/10.1016/j.lrp.2009.07.003>

23. Cavallo A., Ghezzi A., Balocco R. Entrepreneurial ecosystem research. *International Entrepreneurship and Management Journal*. 2019. №15. С. 1291–1321. <https://doi.org/10.1007/s11365-018-0526-3>
24. Кириленко С. В. Формування інноваційної екосистеми підприємництва в умовах цифрової економіки. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2024. №4. С. 36–42. <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2024-284-4-36-42>
25. Cavallo A., Ghezzi A., Sanasi S. Assessing entrepreneurial ecosystems. *Journal of Small Business and Enterprise Development*. 2021. №28(2). С. 261–276. <https://doi.org/10.1108/JSBED-05-2019-0148>
26. Благодир Л. М. Цифрові бізнес-екосистеми як специфічна форма координації господарської діяльності в умовах цифрової економіки. *Економіка та суспільство*. 2022. №46. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-55>
27. Бойченко К. С., Сергеев М. М. Підприємницькі екосистеми в умовах цифровізації. *Економічний простір*. 2024. №191. С. 364–368. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-61>
28. Гребешкова О. М., Лопато К. І. Цифровізація бізнесу як стратегічний напрям економічного розвитку України. *Стратегія економічного розвитку України*. 2021. №48. С. 36–47. <https://doi.org/10.33111/sedu.2021.48.036.047>
29. Гребешкова О. М., Кизенко О. О. Формування метричної системи соціального підприємництва в умовах української економіки. *Ефективна економіка*. 2024. №7. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.10>
30. Autio E., Nambisan S., Thomas L., Wright M. Digital affordances and entrepreneurial ecosystems. *Strategic Entrepreneurship Journal*. 2018. №12(1). С.72–95. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-41>
31. Гурочкіна В. В., Браунгелль А. В. Соціальні підприємства в умовах війни vs ринок праці та демографічна ситуація України. *Сталуй розвиток економіки*. 2024. №3. С. 271–282. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-41>
32. Abbas M. H., Bulut M. Sustainable entrepreneurship research. *Discover Sustainability*. 2024. №5. С. 171.
33. Laird V., Quick K., Shaver J. M. Cross-sector initiatives should start small. *Stanford Social Innovation Review*. 2024. №22(2). С. 46–53. <https://doi.org/10.48558/0E2T-Q615>
34. Uzuegbunam I. S.-P., Ofem B., Nambisan S. Entrepreneurial ecosystems and hybrid ventures. *Academy of Management Proceedings*. 2021. <https://doi.org/10.5465/AMBPP.2021.122>
35. Matalamäki M. J., Joensuu-Salo S. Digitalization and strategic flexibility. *Journal of Small Business and Enterprise Development*. 2022. №29(3). С. 380–401. <https://doi.org/10.1108/JSBED-10-2020-0384>
23. Cavallo, A., Ghezzi, A., & Balocco, R. (2019). Entrepreneurial ecosystem research. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 15, 1291–1321. <https://doi.org/10.1007/s11365-018-0526-3>
24. Kyrylenko, S.V. (2024). Formation of an innovative ecosystem of entrepreneurship in the conditions of the digital economy. *Visnik of the VolodymyrDahlEast Ukrainian National University*, (4), 36–42. <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2024-284-4-36-42> (in Ukrainian)
25. Cavallo, A., Ghezzi, A., & Sanasi, S. (2021). Assessing entrepreneurial ecosystems. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 28(2), 261–276. <https://doi.org/10.1108/JSBED-05-2019-0148>
26. Blagodyr, L. (2022). Digital business ecosystems as a specific form for economic activities coordination in the digital economy. *Economy and Society*, (46). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-55> (in Ukrainian)
27. Boychenko, K. S., & Sergeev, M. M. (2024). Entrepreneurial ecosystems in the context of digitalisation. *Economic scope*, (191), 364–368. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-61> (in Ukrainian)
28. Grebeshkova, O. M., & Lopato, K. I. (2021). Tsyfrovizatsiya biznesu. [Business Digitalization]. *Stratehiya ekonomichnoho rozvytku Ukrainy – Economic development strategy of Ukraine*, (48), 36–47. <https://doi.org/10.33111/sedu.2021.48.036.047>
29. Grebeshkova, O. M., & Kyzenko, O.O. (2024). Formation of metric system of social entrepreneurship in the Ukrainian economy. *Efektivna ekonomika*, (7). <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.10> (in Ukrainian)
30. Autio, E., Nambisan, S., Thomas, L., & Wright, M. (2018). Digital affordances and entrepreneurial ecosystems. *Strategic Entrepreneurship Journal*, 12(1), 72–95. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-41>
31. HHurochkina, V., & Braunagel, A. (2024). Social enterprises in wartime conditions vs labor market and demographic situation in Ukraine. *Sustainable Development of Economy*, (3(50)), 271–282. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-41> (in Ukrainian)
32. Abbas, M.H., & Bulut, M. (2024). Sustainable entrepreneurship research. *Discover Sustainability*, 5, 171.
33. Laird, V., Quick, K., & Shaver, J. M. (2024). Cross-sector initiatives should start small. *Stanford Social Innovation Review*, 22(2), 46–53. <https://doi.org/10.48558/0E2T-Q615>
34. Uzuegbunam, I. S.-P., Ofem, B., & Nambisan, S. (2021). Entrepreneurial ecosystems and hybrid ventures. *Academy of Management Proceedings*. <https://doi.org/10.5465/AMBPP.2021.122>
35. Matalamäki, M. J., & Joensuu-Salo, S. (2022). Digitalization and strategic flexibility. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 29(3), 380–401. <https://doi.org/10.1108/JSBED-10-2020-0384>

Mykhailo Arych*,
PhD (Economics), Associate Professor
mykhailo.arych@nuft.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-0910-2332>

Oliha Pietukhova*,
D.Sc. (Economics), Professor
ompetukhova@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-4020-6949>

* National University of Food Technologies, 68, Volodymyrska Str., 01601 Kyiv, Ukraine

MODERN FEATURES OF ENTREPRENEURSHIP IN UKRAINE: INVESTMENT AND INNOVATION ACTIVITY AND FORMATION OF THE IMAGE OF AN ECONOMIC ENTITY

Abstract. The study investigates the theoretical foundations and contemporary features of entrepreneurship, taking into account the specificities of investment and innovation activities as well as the formation of the business entity's image. Key practical aspects of investment and innovation activities and corporate image formation under current conditions are analyzed with due consideration of the Ukrainian context. Furthermore, the principal challenges are identified, and directions for improving investment and innovation activities and enhancing the image of business entities in modern conditions are proposed.

The research identifies and examines the following theoretical and practical features of entrepreneurship in Ukraine: (1) the essence of entrepreneurship and the specificities of its interpretation in contemporary conditions; (2) the necessity and conditions for ensuring the principle of freedom of entrepreneurial activity; (3) commercial activity as a component of investment and innovation processes and corporate image formation; (4) investment and innovation activities and corporate image formation in the context of venture firms and small businesses; (5) social entrepreneurship in relation to investment and innovation activities and corporate image formation.

It is substantiated that entrepreneurial activity should be interpreted as a set of legitimate actions carried out on a professional and regular basis by an entity that has formally acquired the status of an entrepreneur, involving the assumption of individual risk and oriented toward achieving an economic outcome in the form of profit. At the same time, entrepreneurship is conceptualized as a dynamic and initiative-driven segment of the business environment, characterized by a high degree of autonomy, responsibility, and adaptability.

The study further demonstrates that the economic nature of commercial activity (including investment and innovation processes and corporate image formation) is revealed through a system of commodity exchange processes encompassing the purchase and subsequent sale of goods. These processes operate within a continuous cycle of "resource provision – commodity form – realization – gross income formation – final financial result."

Keywords: *Entrepreneurship, Commercial Activity, Image, Innovation, Enterprise Investments.*

JEL Classification: D02; G14; L11.

In cites: Arych, M., & Pietukhova, O. (2026). Modern features of entrepreneurship in Ukraine: investment and innovation activity and formation of the image of an economic entity. *Social Economics*, 74, 5-14. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2026-74-01> (In Ukrainian)

Конфлікт інтересів: автори повідомляють про відсутність конфлікту інтересів.

Автори підтверджують, що при написанні наукової статті ресурс штучного інтелекту не використовувався.

Стаття надійшла до редакції 04.03.2026 р.

Стаття пройшла рецензування 16.04.2026 р.

Стаття рекомендована до друку 29.04.2026 р.

Стаття опублікована 30.05.2026 р.

Conflict of Interest: The authors declare no conflict of interest. The authors confirm that no artificial intelligence resources were used in the writing of the scientific article

Received: 04 March 2026

Revised: 16 April 2026

Accepted: 29 April 2026

Published: 30 May 2026